

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/121/107/94

DOSTĘPNOŚĆ AKT TAJNYCH WSPÓŁPRACOWNIKÓW SB

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC '94

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Czy możliwa jest stabilizacja polityczna bez rozliczania przeszłości? Czy dostępność do akt tajnych współpracowników Służby Bezpieczeństwa powinna być powszechna? A jeśli nie - to czy można odmawiać tego prawa sądowi, jak to miało miejsce niedawno w głośnej sprawie o wyjaśnienie okoliczności śmierci Stanisława Pyjasa. Kwestie te, budzące wiele kontrowersji nie tylko w Polsce, ale i w pozostałych państwach dawnego bloku socjalistycznego, były m.in. przedmiotem badania CBOS¹.

		CBOS
Obecnie dostęp do akt tajnych współpracowników Służby Bezpieczeństwa ma tylko minister spraw wewnętrznych. Czy uważa Pan(i), że:		
♦ minister nie powinien nikomu udostępniać tych akt	6%	
♦ minister powinien udostępniać te akta tylko na żądanie sądu	42%	
♦ w Polsce, podobnie jak w byłej NRD, każdy obywatel powinien mieć dostęp do swoich akt w MSW	37%	
♦ trudno powiedzieć	14%	

Sposób sformułowania pytania zmuszał do rozważenia różnych rozwiązań, dlatego być może za "wariantem NRD-owskim" opowiedziała się tylko nieco ponad jedna trzecia respondentów. Rok wcześniej, gdy zdanie odnoszące się do sytuacji w NRD, w takim samym jak obecnie sformułowaniu, opatrzone wyborem "zgadzam się - nie zgadzam się", ponad dwie trzecie badanych opowiedziało się za powszechną dostępnością do własnych akt. Obecnie największa grupa badanych jest za udostępnianiem tych akt na żądanie sądu.

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (50) zrealizowano w dniach 17-20 czerwca '94 na 1197-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców kraju.

Za prawem dostępu każdego obywatela do własnych akt wypowiedzieli się przede wszystkim sympatycy centrum (46%) oraz prawicy (42%) i tylko co czwarty zwolennik lewicy.

Wgląd we własne akta chcą mieć także osoby negatywnie oceniające obecną sytuację polityczną kraju i pesymistycznie nastawione do przyszłości.

Za udostępnianiem akt tylko na żądanie sądu opowiadają się ludzie z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza i inteligencja, osoby dobrze oceniające swoją sytuację materialną, a ponadto interesujące się polityką. Badani ci częściej zarazem przyznają politykom prawo do prywatności.

		CBOS
Czy uważa Pan(i), że:		
▲ społeczeństwo ma prawo wiedzieć o każdym szczególnie z życiorysu polityka		52%
czy też		
▲ polityk nie musi ujawniać przed opinią publiczną wszystkich szczegółów swego życiorysu		34%
Trudno powiedzieć		14%

W porównaniu z badaniami sprzed roku obecnie nieco więcej ankietowanych przyznałoby politykom prawo do nieujawniania wszystkich szczegółów życiorysu (różnica 5 punktów procentowych).